

STUDIE EN CONTACTGROEP "IBERIA".

Redactie:

R.J.Slim,

Bulletin Jan. 1972.

VAN DE REDACTIE

Het is dan eindelijk gelukt! Uw redacteur heeft zich meester weten te maken van 'n stapel lectuur, waaruit o.a. 't artikel over stempels, dat U elders in dit bulletin kunt vinden, is gedistilleerd. Aan hen, die reeds bezig zijn met een artikel, wil ik zeggen: nu niet ophouden maar doorgaan, want bedenk altijd dat twee nu eenmaal meer weten dan één.

---O-O---

BIJeenkomst-----BIJeenkomst-----BIJeenkomst-----BIJeenkomst

Maart Ja, daar kunt U niet overheen lezen en dat is nu juist ook de bedoeling, want bij deze nodigen wij u allemaal uit tot het bijwonen van de bijeenkomst te houden op zaterdag 26 februari in Hotel Restaurant Terminus te Utrecht. (twee min. gaans van 't centr. station).

Het ligt in de bedoeling er een gezellige ruil- en contactmiddag van te maken, waarop U met Uw medeleden kunt kennismaken, ruilen, etc., en daarom komt allen en voor 't geval U 't niet wist zonder stockboek e.d. geen toegang!!!!

Aanvang der bijeenkomst 13.30 u. Heeft U 't al in Uw agenda genoteerd?!

Er is o.a. veiling van de navolgende nummers: Spanje 193 xx- 555/556xx- L.P. 90/94xx- 644-652xx- 259/270 xx- BARC 1/13 xx- 802/805 + 242/245 L.P. xx.

---O-O---

VALS OF ECHT.

Altijd weer actueel en daarom 't volgende: Van de Montserrat-serie zijn van de 10 Pts. valse exemplaren bekend, waarvan de kenmerken zijn: De valse zegel heeft twee lijnen tussen kader en ESPANA, terwijl de echte slechts een lijn telt; de tilde op de N van ESPANA, is bij de valse recht en te kort; de R van MONTSERRAT heeft bij de valse twee lijnen bij de echte slechts één tussen de twee poten van de R, terwijl de vorm der cirkel bij beide zegels ook niet identiek is. Nu zult U niet gauw deze zegel in handen krijgen, maar bedenk altijd dat de aanschaf van duurderre zegels zonder certificaat van echtheid riskant is en dat zo menig- een 'n goede veer heeft moeten laten.

---O-O---

DE BLOKKENDOOS.

Zoals velen van U weten heeft Portugal tot op heden 14 blokken het daglicht doen aanschouwen, die vrijwel allemaal een nogal aanzienlijke af-

meting vertonen. De oplagecijfers, alsmede de toenmalige aanschafprijs, doen vermoeden dat de bedoelde blokken niet zo zeer uit oogpunt van winstbejacht alswel als filatelistische aardigheid zijn verschenen. In vele gevallen zijn er echter wel degelijk verschillen aanwezig tussen deze zegels waaruit de blokken zijn samengesteld en de normale frankeerzegels, zoals uit onderstaande tabel is af te leiden:

Blok	Uitgiftedatum.	Oplage	Formaat	Verschillen (zie boven)
1.	19 april '40	10.000	158x172 mm.	geen.
2.	12 aug. '41	100.000	160x229 mm.	Minder dimensie door lithografische druk.
3.	Febr. '41	50.000	161x153 mm.	geen.
4.	4 april '41	50.000	163x146 mm.	geen.
5.	Juli '44	20.000	82x123 mm.	geen.
6.	6 jan. '45	20.000	144x195 mm.	geen.
7.	Juli '45	50.000	167x173 mm.	Kleuren matter, achterkant blauwachtig.
8.	Nov. '45	50.000	136x98 mm.	Zegels zonder naam der graveur.
9.	26 april '46	20.000	115x135 mm.	geen.
10.	Juni '46	50.000	135x102 mm.	Gedrukt op geelachtig papier.
11.	27 nov. '47	15.000	150x145 mm.	geen.
12.	1 april '47	50.000	136x97 mm.	Zegels zonder naam der graveur.
13.	Mei '47	20.000	108x158 mm.	Gedrukt op blauwachtig papier.
14.	Aug. '49	50.000	136x98 mm.	Zegels zonder naam der graveur.

Het onderscheid maken tussen de zegels op blauwachtig papier gedrukt (uit blokken) en die op wit papier is uiterst moeilijk.

Op 26 mei 1947 verschenen twee vignetten ter gelegenheid van de 2e Fil. tentoonstelling naar een ontwerp van Manuel A. Ferreira.

Deze vignetten bestaan ieder uit 16 zegels, die een lijntanding 14 hebben en die resp. zijn samengesteld uit de kleuren rood en zwart op geel papier en sepia en oranje op lichtblauw.

Ter gelegenheid van de 4e Port. Fil. tentoonstelling te Porto in 1955 verscheen een vijftal vignetten, ieder een reproductie vertonend van de uitgifte 1855 Don Pedro V (52x52 mm. voor elk vignet.).

Tenslotte nog twee vignetten in 1955 uitgegeven met dezelfde afbeeldingen als voorgaand vignet, nu echter met alle vijf reproducties in een velletje van 10x10 cm. verwerkt. Het eerste velletje bevat een 25 Reis blauw, waarvan de parels met elkaar verenigd zijn, terwijl de parels van de 25 Reis uit het tweede vignet los van elkaar staan.

Het eerste blok (1940), waarvan de opbrengst ten goede kwam aan het Port. legioen, roept nu nog vraagtekens op betreffende dit legioen, daar nog steeds niet duidelijk is waar dit legioen gelegerd was en ooit werkelijk in actie is gekomen. Wie der leden kan het raadseltje oplossen?

Dat een cat. hoe dik deze ook moge zijn, zelfs de vermaarde Calvez, niet alle plaatfouten, kleurverschillen, en andere mogelijke afwijkingen kan vermelden zal U wel duidelijk zijn. Nemen we bv. de emissie 1909-1922 Alfonso XIII, dan blijkt deze emissie in drie gedeelten te zijn uitgegeven:

- I : Eerste gedeelte van 1909 tot 1912 bestaande uit 12 waarden van 2 Cts. tot 10 Pts., de 15 tot op heden bekende kleurverschillen brengen het totaal op 25.
- II : Van 1917 - 22 verschenen 17 nieuwe kleuren, één met rood of oranje controlecyfer (15cts.), één niet uitgegeven zegel, twee kleurafwijkingen (dus geen kleurverschillen), hetgeen een totaal geeft van 21 stuks.
- III: 1920: Lithografie, twee met en twee zonder controlecyfer op achterzijde.

Van de 5 en 15 Cts. bestaan zegels, die een afmeting hebben van $18\frac{1}{4} \times 22\text{mm.}$, terwijl de normale maten $18\frac{1}{4} \times 22\frac{1}{2}$ bedragen. De eerst genoemde afmeting zijn die van de eerste emissie. Verder kunnen we nog naast datgene wat de meeste catalogi vermelden de navolgende foutjes onderscheiden:

- : zegels van 10 en 30 cts. met zeer slechte tanding.
- : een zegel van 15 Cts. oker, waarbij het waardecijfer 5 aan de onderzijde is gesloten en de 1 licht vervormd is.
- : 'n 20 Cts, waarbij het waardecyfer alsmede het wapen dubbel gedrukt zijn, de zgn. double impression.
- : 20 Cts, waarvan zowel het waardecyfer als het woord Espana sterk vervormd zijn.
- : 'n 5 Cts. groen, waarbij de 5 en het wapen door een schaduw zijn overdekt.

Nog zeldzamer zijn zegels van 15 Cts. violet met de afmeting $17\frac{1}{2} \times 22\frac{1}{2}\text{mm.}$ ook bekend in de maat $18\frac{1}{4} \times 21\frac{3}{4}\text{mm.}$, 'n 50 Cts. van de eerste emissie in 't formaat $18 \times 22\text{mm.}$ en 'n 1 Pts. van $18\frac{1}{4} \times 21\frac{3}{4}\text{mm.}$

Dat een cat. deze min of meer zeldzame afwijkingen niet vermeld is niet betreurenswaardig, maar zal U juist wakker moeten schudden om zelf op avontuur te gaan, want indien U goed tuurt dan vindt U de kleine foutjes wel en het is beslist niet waar dat deze alleen voor een dikke portemonnaie zijn weggelegd. Ikzelf als verzamelaar van Port. kom ze nog wekelijks tegen die foutjes en U betaalt niets meer dan de normale zegel zou moeten kosten.

Zo durf ik zelfs met grote zekerheid te beweren dat indien U bv. Port. Yvert no. 894/95 nauwkeurig bekijkt U in één van de tien gevallen 'n exemplaar aan zult treffen waarbij de witte puntjes onder en boven de rivier gedeeltelijk of in 't geheel ontbreken en dat zijn nu juist die foutjes die het verzamelen zo interessant kunnen maken. Heus, probeert U 't maar want die zoekt die vindt!!

---o-o---

Para conmemorar la apertura del Aeropuerto Colombo, este pais emitio el 30 de junio un sello de 60 cents. Kunt U dit lezen? Zoja, dan bent U degene die ik zoek om mij te helpen met 't vertalen van enkele artikeltjes. Stuur U even een kaartje?

---o-o---

Door leden ingezonden.

Wat? Gecensureerd!! Misschien een volgend keer beter meneer.

---0-0---

CONTRIBUTIE

Uw bijdrage voor 1972 zien wij gaarne tegemoet !!!

---0-0---

BURGEROORLOG.

Daar mij de kennis omtrent dit verzamelgebied ontbreekt komt deze toch wel zeer interessante periode er maar bekaaid af; daarom verzoek ik al onze leden die nog materiaal en vooral ook documentatie uit deze periode hebben en daar geen belang in stellen contact op te willen nemen met de Hr.Denters, Kootwijkstr. 111 te Den-Haag, die reeds tientallen jaren gespecialiseerd is op dit gebied. Stelt U hem niet teleur?! Misschien kan de Hr.Denters dan voor de leden die wel in deze periode geïnteresseerd zijn via ons bulletin enige wetenswaardigheden verschaffen.

Komt over de brug en help Uw medeleden, want daar zijn we toch ook lid voor, nietwaar?

---0-0---

Indien men zo eens verzamelingen van Spanje bekijkt, dan valt 't mij steeds weer op hoeveel verzamelaars moeite hebben met het juist rubriceren van de zegels gewijd aan de Caudillo uitgegeven in 1939, 1940, en 1949 en toch niet zo moeilijk is indien men de volgende punten in oogenschouw neemt:

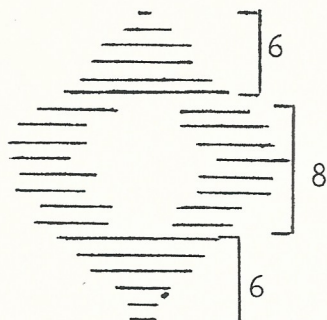
- : de emissie 1939 draagt onder 't zegelbeeld de naam van de graveur t.w. Sanchez Toda, en heeft die grove tanding (10)
- : de emissie in 1940 verschenen draagt geen naam der graveur en kent de tanding $9\frac{1}{2} \times 10\frac{1}{2}$.
- : bij de in 1949 verschenen uitgifte ontbreekt eveneens de naam der graveur, terwijl de zegels een veel fijnere tanding vertonen (13).

Het onderscheid tussen de eerste twee blijkt de meeste moeilijkheden op te leveren. Ach, zult U zeggen, dat is mij reeds lang bekend, maar toch blijkt bij velen het tegendeel. Voor hen is deze summiere en grove indeling dan ook bedoeld. Verder is 't opvallend hoe bij de oudere emissies men steeds weer stuit op de taladrados (gaten) en barrados (strepen) tusschen van andere zegels. De verzamelwaardigheid van deze barrados en taladrados staat zeker vast, maar U verzameld toch ook geen series waarvan de helft gebruikt en de andere helft ongebruikt is!

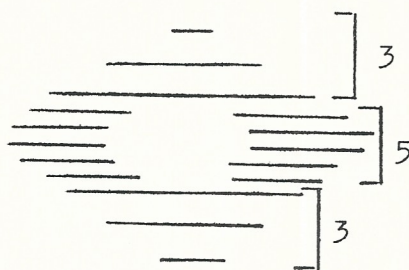
---0-0---

STEMPELS.

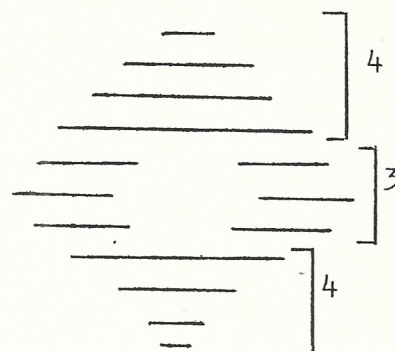
Altijd weer interessant en nooit eindigend, zo ook de stempeltypen van Port. op vrnl. de oudere emissies. Aanvankelijk kon men 3 typen onderscheiden. (zie afb.)

Afb. I

Afb. II

Afb. III

Het eerste type verschenen in 1853 bestaat uit 20 strepen en is onder te verdelen in twee subtypen: één met 8 en een met 10 onderbroken strepen. Dit stempeltype komt voor met de no's: 1 t/m 219 met uitzondering van no. 121.

De stempels met de no's 220 en 221 bestaan uit 16 zwarte strepen, waarvan resp. 8 en 9 strepen zijn onderbroken. De nummers in 't stempel corresponderen met de steden, die aanvankelijk op alfabetische volgorde werden genummerd.

Het tweede type (afb. II) dat 't eerst opdook in 1857 telt 11 zwarte strepen waarvan de middelste 5 zijn onderbroken. Dit type is bekend met 32 verschillende nummers.

Het derde type van 1858 (afb. III) heeft ook 11 strepen, nu echter zijn de middelste 3 lijnen onderbroken.

In 1858 verscheen ook 'n nieuw type samengesteld uit lijnen, die op hun beurt weer zijn samengesteld uit punten. Met dit stempeltype zijn bekend de no's: 1, 7, 52, en 74. In het jaar 1867 kwam dan een stempel in de vorm van een vierkant, bestaande uit 10 strepen, waarvan 4 onderbroken en werd slechts alleen gebruikt als ambulant-stempel op de lijnen Lissabon-Badajoz en Lissabon-Porto.

Hiermede zijn we dan gekomen op het terrein van de ambulant-afstempelingen. Deze wijze van afstempeling was alleen voorbehouden aan de spoorwegen en later aan de busmaatschappijen die eveneens post vervoerden. Deze laatstgenoemde gebruikte in 1951 toen ze het afstempelrecht verkregen 't welbekende rondstempel. De tot nu toe gebruikte afstempelingen zijn:

1951: AMBULANCIA	1956: AUTO-AMBULANCIAS
1952: AUTOAMB.	1956: AUTO-AMB.
1953: AUTO AMB	1962: AUTO-AMBULANCIA
1954: AUTO-AMBULANCIA	1965: AUTO-AMB.
1954: AUTO AMB.	

WORDT VERVOLGD.

In de meeste gevallen zult U de afstempelingen door de spoorwegen gebruikt, aantreffen, die reeds in 1866 hiermede begonnen. De door de spoorwegen gebruikte stempels zijn:

1866: E.A.	(Estacao Ambulante)
1878: R.A.	(Reparticao Ambulante)
1882: AMB.A	
1893: R.P.A.	(Reparticao Postaes Amb.)
1894: A.P.	(Amb. Postaes)
1903: AMBULANCIA	
1923: AMBULANCIAS POSTAES	
1925: AMBULANCIAS	
1932: CONDUCAO	
1933: CORR. ^O E TEL. ^O /AMBULÂNCIA	
1934: AMBULANCIAS POSTAIS	
1935: CONDUCAO DE MALAS	
1937: AMBULÂNCIAS POSTAIS	
1939: AMBULÂNCIA	
1941: C.T.T./AMBULÂNCIA	
1941: C.T.T.	
1943: C.T.T./AMB.	
1946: AMBULANCIAS	
1952: CTT	
1963: CRP	(Carimbos da Rede Postais)

In 1923 achtte men het juist POSTAES te schrijven; in 1934 vindt men het correcter hiervan POSTAIS te maken, zo onderging ook het woord AMBULANCIA 'n verbetering in de vorm van de toevoeging van 'n accent op de eerste A, hetgeen taalkundig juist was. Het al of niet eindigen met een punt heeft ook menig stof ter conversatie doen opwaaien.

Merkwaardig is het feit dat aanvankelijk alle windstreken van Port. niet hetzelfde stempeltype gebruikten. Zo werd aan het einde van 1880 op de lijn Minho het stempel van 1882 reeds gebruikt, terwijl elders het stempel van 1878 gebruikt werd, waarbij de tekst in het onderste stempelsegment voorkomt met: LESTE I en II, LESTE III en IV, NORTE I en II, NORTE III en IV en SUL I en II. Daar zich in de loop der tijd het postverkeer met een aantal lijnen uitbreidde, werd in 1901 besloten het stempel AMUBULANCIA in te voeren.

Vóór het stempel AMBULANCIA vervangen werd door het stempel C.T.T. in 1941 (de betekenis van de letters C.T.T. zijn mij onbekend) werden deze letters reeds verwerkt in voorgaande afstempelingen en wel in het segment, dat zich onder de datum bevindt. Dit toch wel interessante gebied afsluitend keren we terug naar de nummerstempels. Op 12 nov. 1869 werd besloten een nieuwe stempel in te voeren, dat bestond uit 8 zwarte strepen, waarvan de middelste twee zijn onderbroken.

Het stempel heeft veel gelijkenis met dat afgebeeld in afb.II, doch is ovaler van vorm. De redenen die leidde tot het invoeren van dit nieuwe type was o.a. dat het voordien voor kon komen dat bv. Braga zowel gebruik maakte van no.50 als 56, terwijl het aantal nummers ontoereikend was gezien de uitbreiding van het postverkeer en het aantal plaatsen c.q. districten. Van dit laatstgenoemde stempel komen een aantal variaties voor: no. 58 waarvan de op een na bovenste

....(wordt vervolgd)